

Eksponuojama Alfonso Čepausko paroda

Vaidotas JANULIS
Prof.

Šiaulių apskrityje Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje veikia garsaus Lietuvos dailininko Alfonso Čepausko paroda „Gyvenimo ir istorijų interpretacijos“.

A. Čepauskas gimė 1929 m. kovo 18 d. Gedgaudiškėje, Skaudvilės valsčiuje, Tauragės apskrityje. 1962 m. baigė Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės technikumą (dabar Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menų fakultetas) Poligrafijos skyrių. Dirbo meno redaktoriumi žurnaluose „Mokslas ir technika“ (1962–1973 m.), „Mūsų sodai“ (1973–1989 m.), žurnalo „Statyba ir architektūra“ dailininku (1978–1998 m.). Sukūrė ir paskelbė kelis šimtus iliustracijų žurnaluose, iliustravo rašytojų kūrinių. Sukūrė per 1 300 ekslibrisų, apie 300 estampų, keliasdešimt gausių grafikos ciklų Lietuvos istorijos temomis („Karšuvos poringė“, „Trapėnų kronikos“, „Išlikimo kelias“, „Lizdeika“, „Karšuvos mitas“), daug darbų atspindi individo būties, veiklos įprasminimo filosofinius pamąstymus („Būties ženklai“, „Žemiškos interpretacijos“, „Gyvenimiškos atodangos“, „Genokavitacija“, „Troškimų saugykla“, „Siluetai“, „Simbiozė“ ir kt.). Sukūrė plakatus, tapybos darbų, asambliužų, fotokoliaužų, instaliacijų, kamerinių medžio skulptūrų, mažosios metalo plastikos skulptūrėlių.

A. Čepauskas dalyvavo daugelyje užsienio šalių tarptautinių parodų. Surengė 65 asmenines ekslibrisų ir grafikos parodas Lietuvoje ir užsienyje. Tarptautiniuose konkursuose pelnė per 50 įvairių apdovanojimų. Dvidešimt

„Karšuvos mitas“ X. 2016 m.

„Karšuvos mitas“ XII. 2016 m.

metų vadovaudamas Lietuvos ekslibrisininkų klubui surengė apie 100 vietinių ir tarptautinių parodų: „Vilnius – metropolis Lituanie“, „Gediminai – 650“, „Sakralinis ekslibrisas“, „Catechismus – 450“, „Lietuvos mokyklai – 600“, „Baltijos kelias '89“, „M. K. Čiurlioniui – 125“, „Žalgiriui – 600“, „1863 sukilimas“, „M. K. Oginskiui – 250“ ir daugelį kitų bei kitokių renginių.

Menininkas sudarė keliasdešimt parodų katalogų, bibliografinių leidinių, publikavo straipsnių apie parodas, konkursus, kūrybą

Lietuvos ir užsienio leidiniuose. Personalinėje parodoje Šiaulių apskrityje Povilo Višinskio viešosios bibliotekos galerijoje ekspozicija ciklus „Ave vita“, „Sakmė apie kuršius“, „Kuršuvos mitas“. Ciklo „Ave vita“ filosofškai apmąstydamas būtį, gyvenimo kelią, kūrėjas tarsi atskleidžia savo pasaulėžiūrą, vertybes.

Kūriniuose jaučiama daug optimizmo (tai būdinga ir pačiam autoriui). Kompozicijų lakštuose daug krikščioniškų simbolių: bažnyčia, nukryžiuotojo nešimas, stogastulpis, verpimo ratelis, sim-

bolizuojantis gyvenimo ratą. Grafikos kompozicijų koloritas santūrus ir organiškai dera su linijų ritmika ir faktūromis. Ciklo „Sakmė apie kuršius“ lakštai – tarsi mažos novelės, trumpi pasakojimai ar skraidančios svajonės.

A. Čepauskas nepasakoja konkrečios egzistuojančios legendos, įvardytas sakmės žanras paprastai aiškina pasaulio, gamtos reiškinių kilmę, sakmėse žmogus susitinka su mitinėmis būtybėmis. Legendose krinta žvaigždės, dažnas atsikartojantis žuvies motyvas jūros bangose. Vizualizuoti pa-

sakojimai puikiai atspindi pamaro krašto sėkmes ir nesėkmes, jų kaitą. Čia nestinga faktų iš kuršių gyvenimo.

Ciklas „Karšuvos mitas“ dedikuotas Karšuvos regionui, kur, tikėtina, stovėjo pils, ten, prie istorinių Žemaičių žemių, galėjo vykti mūšis. Kitaip tariant, šis grafikos kūrinių ciklas skiriamas mitui. Tai savotiškas naratyvas apie istorinę atmintį, kuri yra nugulusi po užmaršties pelenu sluosksniais ir kurią ištraukti į dienos šviesą gali padėti vizualinė kalba.

Šioje kolekcijoje dominuoja lakoniškas piešinys, išraiškingos linijos ir stambūs plokštumos tūriai. Kompozicijose autorius dažnai naudoja pozityvo – negatyvo principą, taip lakštams suteikdamas daugiau dramatiškumo. Kompozicijas gausiai papildė tekstai. Kompozicijų plastikai parinktas charakteringas šriftas harmoningai įsilieja į bendrą visumą ir papildoma grafikos lakštų turinį.

Kas vienija šiuos tris temų ir žanrų atžvilgiu skirtingus ciklus? Pirmiausia tai istorijos žinojimas, įžvalgos, kompozicijų monumentalumas. Gebėjimas nuo detalės pereiti prie alegorijos ir vėl grįžti prie niuansų. Naujų ciklų kūriniuose, kaip ir visoje autoriaus kūryboje (šalia estampų sukurta ir asambliužų, tapybos, skulptūros bei kitų dailės šakų kūrinių), pastebimas gebėjimas sklandžiai jungti skirtingus kultūrinius kodus: istorinį, sakralinį, filosofinį.

2016 m. liepos 15 dieną Skaudvilės gimnazijoje atidaryta nuolatinė dailininko, Tauragės garbės piliečio Alfonso Čepausko dailės galerija. Tai dar kartą patvirtina dailininko atvirumą, toleranciją žiūrovui, kolegoms kūrėjams.

Mirė poetas, prozininkas ir dramaturgas P. Panavas

Trečiadienį mirė poetas, prozininkas ir dramaturgas Petras Panavas. Apie netektį savo „Facebook“ paskyroje pranešė Utenos rajono savivaldybė.

„Amžinojo poilsio širy iškeliauo Utenos krašto garbės pilietis, patriotas, mokytojas, poetas, prozininkas, dramaturgas Petras Panavas“, – rašoma socialiniame tinkle

Primenama, kad poetas gimė 1933 rugsėjo 6 d. Vingiriuose, Ignalinos rajone.

Kaip nurodo Lietuvos rašytojų sąjunga, nuo 1972 m. P.

Panavas gyveno Utenoje, dirbo mokytoju pagrindinėse, vidurinėse mokyklose buvo rajono mero patarėju.

Poetas yra publikavęs asiminimų fragmentų apie A. Miškinį, J. Šiožinį, P. Širvį, J. Baltušį, Č. Kudabą, E. Šimkūnaitę. Jo kūryba įtraukta į almanachus „Poezijos pavasaris“, „Verdenė“, „Birželio sodai“, „Žiemos žodžiai“, įvairius eilėraščių rinkinius ir rinktines.

Nuo 1979 m. buvo Lietuvos rašytojų sąjungos nariu.

Mirė vienas žymiausių Lietuvos geografų Paulius Kavaliauskas

Eidamas 80-uosius metus, mirė vienas žymiausių Lietuvos geografų Paulius Kavaliauskas. Mokslininko gyvybė užgeso pirmadienį.

Apie P. Kavaliausko netektį socialiniame tinkle „Facebook“ pranešė Lietuvos geografų draugija.

„Lietuvos geografų draugija liūdi savo nario, valstybininko, ilgamečio VU Geomokslų insti-

tuto Geografijos ir kraštovarkos katedros vedėjo, profesoriaus geografo-kraštovarkininko habilituoto mokslų daktaro Pauliaus Kavaliausko, kurio gyvybė užgeso 2024 m. balandžio 8 d.“ – skelbta socialiniame tinkle.

2006 metais P. Kavaliauskas apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu.

ELTA inf.

Su meile gimtinei

Vilniuje, Lietuvos muzikų rėmimo fondo S. Vainiūno namuose, (balandžio 10 d.) pristatyta knyga „Šiauliai mūsų širdyse ir atmintyje“. Ją parengė ir išleido sostinėje nuo 2005 m. veikiantis Šiauliėčių klubas. Apie 30 autorių, kurių vaikystė, jaunystė, o ne vieno ir karjera praėjo Šiauliuose, dalijasi prisiminimais apie pirmosios respublikos, nacių ir sovietų okupacijos laikų miestą.

Knygos puslapiuose daug įdomios, autentiškos medžiagos apie šeimų likimus ir tradicijas, berniukų ir mergaičių gimnazijų mokytojus ir auklėtinius, Sukilėlių kalnelio istoriją, „Smetonos laikų“ architektūrinį modernizmą ir jo kūrėjų, karo ir pokario metų miesto ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, siaubingą Stalino tironijos atmosferą.

Ne visi šiauliečiai žino, kad tuo metu jų mieste buvo statomos operetės, veikė vaikų teatras, ne tik Lietuvoje buvo žinomas mergaičių dūdų orkestras, o iš Kryžių kalno papėdės žvyras buvo vežamas miesto statyboms.

Muzikologas V. Juodpusis apžvelgia ilgamečio klubo prezidento, dirigento prof. S. Sondeckio kūrybinį kelią, pianistė prof. V. Vitaitė pasakoja apie sėkmingą karjeros startą ir Šiaulių muzikos pedagogus. Knygos redaktoriai sudarytojai D. Šniukas ir E. Vėlyvienė, išleido „Kriventos“ leidybinė įmonė.

Knygą planuojama pristatyti Šiaulių visuomenėi.

„Šiaulių krašto“ inf.

